

MÚSICA KLEZMER

La Cati s'agafa a la barana i observa indecisa la façana del Museu de Pèrgam. Cinc anys, diuen que hi estaran, a remodelar-lo! Quan arribà a Berlín, a mitjans dels 80, li faltà temps per posar-se a la cua a l'estació de Friedrichstraße i anar-hi de dret. Si hi ha entrat vegades, de llavors ençà! I sempre amb la mateixa emoció, gairebé infantil, de traspasar el llindà d'un recinte sagrat.

Ara sap que és inútil esperar que toquin les deu, però li costa marxar-ne: li dol que vulguin canviar l'aspecte d'un edifici que se sent seu des de fa trenta anys.

«Tancat i barrat», pensa. Sí, tancat, com aquell capítol de la seva vida que tot just fa un parell de mesos que va deixar enrere, que *encara* està deixant enrere...

No se sap acabar que l'Antonio marxés d'aquella manera tan sobtada i barroera.

Li va explicar allò de la Rocío a corre-cuita, com qui comenta una fotesa: «Mira, no val la pena que discutim, he esperat fins a estar-ne segur. Ens vam conèixer fa més d'un any i a Màlaga ja ens hi esperen. Ho tenim tot lligat!»

Devia témer que no li fes un *numeret*. Però ella amb prou feines reaccionà. Només se sentí molt i molt cansada, desgastada, envellida...

«Com els deuen anar les coses?», es pregunta ara, bo i mirant les bastides que s'aixequen arran d'aigua. «Justament ara, que hi ha tanta crisi a tot arreu i que sembla que els que ens n'estem escapant més *barato* som nosaltres, li agafa per anar-se'n a Espanya; a ell, que ni tan sols hi va néixer!»

Els primers dies havia sentit un odi visceral: hauria volgut contractar algun gàngster que li fes la cara nova o trobar alguna manera de venjar-se'n amb subtileza...

No trigà a convèncer-se que potser valia més no moure renou. De moment, semblava que volia mantenir una bona relació amb els fills i que pensava fer-los costat econòmicament. Ara que tots dos nois estudiaven a altres llocs del país, si havia de fer-se càrrec de les despeses tota sola, la ballarien magra...

I mentre anava foragitant la ràbia inicial amb l'espolsador del realisme, havia anat caient en una apatia progressiva, fins a haver-se hagut de posar en tractament...

Tot caminant vora el riu, en direcció Unter den Linden, va resseguint les petites decisions que la van dur a quedar-se definitivament a Berlín, en una època en què l'encotillava un mur de ciment fet per a durar i l'assetjava una guerra que anomenaven *freda*. «I ja veus tu si en va fer via, de caure, i quan ningú no s'ho

esperava!» Tanta tinta que havien fet córrer, i aquells esdeveniments històrics havien passat de puntetes, sense tocar-la. Mentre es capgirava el destí del país i de bona part d'Europa, ella vivia absorta en maldecaps existencials: la precarietat laboral, la feina que no s'acabava mai, amb dues criatures... Els fets l'havien desbordada: li hauria agradat de gaudir de la llibertat feia poc estrenada, d'allargar la relació informal, però ja se sap que els fills, sovint, entren en les nostres vides sense haver demanat permís... «Hi entren i se n'ensenyoreixen», pensa ara. «I un bon dia desapareixen de manera tan irreal com van arribar. *De nit i amb boira*. Després d'anys d'haver-hi hagut de tenir més paciència que un gronxador.» I ja ni s'adona que barreja expressions catalanes i maneres de dir alemanyes.

L'Antonio havia deixat veure ben aviat que era un home rampellut i de poc sentit pràctic. «I jo em vaig passar els deu primers anys amagant-m'ho a mi mateixa i els vint següents amagant-ho a la resta del món», reconeix, en una glopada d'amargor. Quan més empantanegats estaven preparant el casament i buscant feina, ell li havia sortit amb aquell estirabot de retornar a Galícia, d'on la família havia emigrat els anys 50. Se li havia ficat al cap la idea romàntica d'anar a viure a un poble petit de paisatges verds i ondulats, on els estalvis dels pares arribarien per a una caseta... A ella, que havia crescut en una zona força industrialitzada del Vallès, els entorns rurals *rurals* li feien por. A més: i quan s'haurien comprat l'*hacienda* amb els estalvis de tants anys, què? Hi tindria treball ella a Galícia? No, per res del món no aniria a raure a un forat amb tradicions que no volia ni imaginar-se!

L'Antonio deia que Berlín havia passat a ser una ciutat provinciana, de segona i, a sobre, de futur incert. Ella admeté que sí que era un pèl ensopida, però per això hi havia el barri de Kreuzberg, punt de confluència del jovent alternatiu més bigarrat! I havia acabat convencent-lo, és clar. Se n'hi van anar aquell novembre mateix. El recorda tan nítidament, aquell primer hivern... «Va ser especialment cru, l'hivern del 86, amb temperatures de fins a vint graus sota zero, però ni l'estufa de carbó ni el vàter comunitari al replà de sota no van aconseguir de fer-me'n desdir. Amb quina il·lusion la pujava aquella escala boteruda i estreta! Quan l'amor és nou de trinca...»

Arribada a l'ampla avinguda, no sap ben bé cap on tirar. S'ha anat aixecant un solet agradable. Observa una colla de turistes americans que li fan venir ganes de riure. «Pel que es veu, també els han passat aquests trenta anys volant, com a mi. Si encara porten barrets com el del llegendari J.R. Ewing!»

Ganes de riure, després de mesos de ploranera! I degusta aquest bell instant...
Amb un moviment automàtic, treu l'*iPad* de la bossa i els fa una fotografia.
Ara que té la tauleta a la mà, recorda aquelles altres, de fotografies, desades des de fa setmanes. «Les de la vergonya!», pensa, perquè sent que va fer una pallassada que no lliga gens amb el seu tarannà mesurat. La por d'haver de tornar a patir la fiblada de la gelosia l'ha privada de mirar-se-les. I tanmateix ara els dits se n'hi van. S'asseu en un banc del Lustgarten i, amb quatre moviments precisos, les té davant. Quan l'Antonio li havia comentat que es tractava d'una noia que havia arribat, com tants altres, buscant feina, havia pensat, exasperada: «Una noia? Per què no diu les coses tal com són? A la nostra edat, s'és una *dona* o una *senyora*, i no una *noia*!»
I pocs dies després, enduta per la curiositat, havia manllevat un mocador del cap i una gavadina llarga a una veïna turca, i havia anat a esperar-los, arraulida darrere els vidres carregats de plantes lletgíssimes d'un bar de cantonada.
Però no havia tingut esma de mirar-se les fotografies que els havia fet. Fins ara. Si aquest nus que li oprimeix l'estómac i aquest tremolor li ho permeten.
Reviu la sorpresa d'aleshores, quan constatà que, efectivament, sí que era *una noia*! Si arribava als trenta anys, ja devia fer prou! No, segur que no hi arribava! I feia goig de debò! Devia dedicar estones a arreglar-se, cosa que ella no ha sabut fer mai...
Aquell dia havia pensat: «Això no durarà. Puc tenir esperança. L'Antonio tornarà!»
Ara els té davant, ella parlant amb el mòbil, i ell a poques passes i carregat de bosses d'Aldi. És a l'Antonio a qui focalitza, per engrandir-ne la imatge, però el sol li fa una mala passada i només s'hi veu ella mateixa, a la pantalla. Canvia de posició i fa vaivé, de manera que les imatges s'alternen, com en aquelles postals tornassolades de quan era menuda, ara l'una, ara l'altra... I mentre s'entreté amb aquest joc, sent que el nus i el tremolor es van esmorteint. «És enveja», es diu de cop, «no és gelosia, és *només* enveja. Enveja de la joventut esplèndida *d'ella*, no pas dolor pel fet que vagi amb el meu home!» Aquella mena de *collage* de tots dos que casualment li ha tornat el vidre, li ha fet veure com s'ha tornat, l'Antonio. És el mateix missatge que veu al mirall del bany cada matí: les arrugues que baixen per les comissures dels llavis, i que li recorden indefectiblement les d'Angela Merkel, el pansiment a les galtes caigudes, la falta de llustre als ulls... I tot això, ara, ho veu en *la d'ell*, de cara i no només en la pròpia! Ni el nou enamorament, que encara deu ser abrusador, no és prou per a dissimular l'emmesteïment inexorable. I si encara no se n'havia adonat, devia ser més per avorriment i desinterès que no pas per estimació!

De sobte, veu clara tota la mediocritat de gran part dels anys compartits, en què el foc només ha cremat en somort, i potser encara és molt dir, potser ni això....

«Aquesta relació no trigarà a estressar-lo, com quan els nens eren petits, que tot se li feia una muntanya i era jo qui havia de treure les castanyes del foc...

Si tornés fracassat, seria, simplement, in-su-por-ta-ble...»

Ja feia molt que ho era, ben mirat...

Mentre fa passar les altres fotografies, s'acaba d'asserenar. El fantasma de l'Antonio havia tingut molt de poder sobre ella; ara, com a ésser real, el veu en ple declivi.

I sent que aquella mena de vel de Maia, gairebé tan antic com la seva relació, ha caigut pel seu propi pes, de vell i atrotinat.

«No, que no torni», va repetint baixet, mentre camina cap a la universitat.

Vol entrar a tafanejar a una llibreria, quan la crida un conegut de l'escola dels nens:

-¿No te acordás de mi? Soy Werner, el papá de Jan. Parece interesante, -es refereix al *best-seller* de l'aparador- Lástima, me tengo que apurar, voy a la estación...

Hi van junts. La veritat és que, com a representant de pares se li havia fet bastant pesat, sobretot per aquella manera de parlar, que semblava que posés cada paraula tres vegades a la balança i l'emboliqués amb diversos gruixos de paper abans de decidir-se a pronunciar-la. Li sembla que ara que no té públic parla sense fer tanta cantarella, amb molta més naturalitat. El troba trempat i tot.

-- Estoy yendo a buscar al pibe. Pasó las vacaciones con la mamá. Tus hijos, bien, supongo.... Mirá, recién compré una entrada para el concierto de Giora Feidman. Bárbaro, el tipo! *Geill!* como diría mi hijo... ¿Cómo? ¿Que todavía no lo escuchaste en directo? ¡Pero si es el mejor clarinetista de klezmer de todos los tiempos! Bueno, entonces no tenés excusa, ¿eh? ¡Andate a la *Theaterkasse!* Capaz que es su última gira. A su edad... ¡Además es argentino, como yo! – conclou, amb un somriure murri.

«Sí, i com la meva psiquiatra», pensa la Cati, però només respon que ves quina casualitat, si és ben bé el que li ve de gust, un bon concert de música klezmer!

I se'l mira pujar les escales. Sense ser més jove que l'Antonio, li dóna cent voltes, tant per la formació com pel posat. Vesteix amb elegància austera i no fa panxa ni va mal afaitat. «Hauré de mirar a internet de què va això del klezmer», pensa.

I travessa la Friedrichstraße d'una correguda per atrapar el tramvia.